

Приложение № 1 к ООП ООО

**Фонд оценочных средств для входного контроля и
промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родной язык (чеченский)»
(типовой вариант)
(6 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

¹ Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП ООО вносятся изменения в форме дополнения.

Талламан белхаш 6 класс

**Талламан диктант №1 грамматически т1едилларца «6-чу классехъ
1амийнарг карладаккхар. Къамелан дақъош» темина.**

Хъульнан дахар

Сараҳь оха тхешан т1оърмиғаш кечдира. Оха цу чу г1утакхаш а, аптечка а, кедаш а, 1айгаш а дехкира. Са ма-хилли тхо новкъя девлира.

Новкъахъ Салас ког хадийра. Тхан санитара, цунна йод а хъарькхна, д1абихкира иза. Сала т1аккха д1авеара.

Оха сада1а билгалъяккхинчу меттигана т1екхача барх1 километр үисинера. Новкъахъ тхо уышалшна т1е 1иттаделира. Амма тхан разведчикашна дика некъ карийра. Т1аккха тхо оцу новкъя д1адахара.

Т1аяххъара сада1а севцира тхо боккха 1ам болчохъ. Ц1еххъана тхуна хезира бер дольхуш. Тхо девдда цига дахара. Жима ши йо1 тилаелла хиллера. Оха и шиъ новкъя яккхира.

Грамматически т1едиллар:

1. Хъалхарчу предложенина синтаксически къастам бе.
2. 1-чу предложенехъ билгалдаха шайна девза къамелан дақъош .

Талламан диктант № 2 «Воккха стаг Бисолтий, жима Хъамзаттий»

Бераш доцуш, шашшиш 1аш дара доккха ши стаг: Бисолтий, Селаҳъаттий. Дечке ваха тохавеллера воккха стаг Бисолта. Цүнан

лулахочун Дудин Хъамзат ц1е йолуш к1ант вара 6-чу классехь дошуш. Хъамзат а вахара Бисолтица хъульнах. Доккхачу хин йисте д1акхечира и шиъ. Башха кхерам боцуш дехъа велира Бисолтий, Хъамзаттий. Бисолтас дечкийн баххъаш ц1андора. Ткъа Хъамзата ц1андина генаш цхъана метте т1ек1ел дохкура. Даshanза дисинчу лайн майданаш т1ехъ йолу олхазарийн ларш къестайора Хъамзата.

– Х1ара хъаъжой байинчу ч1ег1аган ю, х1ара къоъзачу ч1ег1аган ю, х1ара мошанан ю бохуш, воккхачу стагана гойтура цо уш.

– Хъуна стенах, муха евза уш?

– Ас тидам бина церан, д1адаханчу экханан, олхазаран лоре а хъожуш. Ж1аълин, цхъогалан, берзан, кхидолчу акхаройн, олхазарийн а лараш къастало соъга. (102 дош) Х-А. Берсанов

Грамматически т1едиллар:

1.8-чу предложенина синтаксически къастам бе.

2. Оцу текста юкъара схъаязде 5 билгалдош шайца уйр йолчу ц1ердешнашца. Билгалдаккха церан тайпа, терахъ, дожар

Талламан диктант № 3 «Ши к1ант тилар»

Деъна са хилира. Гобаъкхина хъун яра лайтташ. Цхъана а меттехъ некъян лар яцара гуш.

Ши к1ант ц1ехъа верза лууш вара. Амма мульхачу аг1ор ваха веза ца хууш, тиллера и шиъ. Мацвелла кийра 1ийжара.

Делкъхан хиллера. Бажа лелла некъаш карийча жимма сапарг1ат даяллера шина к1ентан. Ламанан дежийлашкахь гуш дара жа а, бежнаш а. Дукха гена валале, бетта мохъ хезира шина к1антана.

Ц1ера т1аъхъа даялла орца, сахиллалц маъхъарий, детташ, 1аннаш цоystуш леллера. Лечий, 1алхий царна карор вара, и шиъ цхъаъна аг1ор д1аихна гена ваялла ца хиллехь.

Шаъш 1ачу к1отарара вуърх1итта-берх1итта километр хиллал д1а ихна хиллера и шиъ.

(Х-А.Берсанов)

Т1едиллар: 1. Терахъдешнаш билгалдаха.

2.Кхоалг1ачу предложенина синтакс. къастам бе.

Шолғ1ачу дийнахъ, кхунна г1о дан ц1ахъ сеңначу 1абдуллас г1о а деш, нехан бежнаш даже дигира Ахъмада. Малх дика лакхабаллалц кхунна г1о деш а 1ийна, шен керт-кехъ г1уллакхаш дан д1авахара 1абдулла. «Стовн колл» олучу меттехъ бажа а бажош, б1аьстенна х1инцца самадолуш доллучу 1аламан хазалле а хъөжуш, гуш долчу сурто б1аьргана там хуьлуйтущ, сапарг1ат даькхина вара Ахъмад. К1антана хазахетара х1инцца заза даькхина стеш а, сенъелла йог1у буц а, доллу х1ума серла даькхина, дох а дина болу къегина схъакхетта малх а. «Кеста хъун а сенлур ю, буц лакха а ер ю, стольмаша заза а доккхур ду», – ойла йора к1анта. Ахъмад х1ума йиъна воллужехъ, кхуьнан б1аьрг кхийтира схъайог1учу шина зудчух. Кхунна девзира шен ненан болар.

Т1едиллар:

1. Т1аьххарчу предложенина синтаксически къастам бе
2. Т1аьххарчу кхаа предложенера хандешнаш схъа а яздай, церан хан, терахъ билгалдаккха.